І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 203. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЖОВТНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 21, 1960 No. 203. VOL. LXVII.

ЗДА НАЛОЖИЛИ ЕМБАРГО НА ЕКСПОРТ ДО КУБИ

АМЕРИКА ПРИПИНИЛА ВИВІЗ ТОВАРІВ ДО КУБИ КРІМ ХАРЧІВ, ЛІКІВ І МЕДИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ; ЕМБАРҐО ДІЄ ВІД 20-го ЖОВТНЯ

Вашинґтон. — 19-го жовтня ЗДА заборонили продавати Кубі, що є під режимом Фіделя Кастра, майже всі товари крім харчів і ліків. Цим способом ЗДА хочуть підтяти економічні основи Кастровому режимові, який на початку цього місяця знаціоналізував майже 400 приватних підприємств. Він не зможе купувати в ЗДА частини до тих машин, які були куплені в цій країні. Зарядження департаменту торгівлі є другим рішучим кроком - реакцією на беззаконня актів уряду Кастра, бо першим було зменшення цукрової квоти Кубі. Морська адміністрація одночасно заборонила продавати, випозичати або передавати Кубі американські кораблі. Це зарядження сталося 12 годин після того, як віцепрезидент Ричард М. Ніксон говорив на зборах Американського Леґіону на Флориді про те, що будуть застосовані до Куби економічні санкції. Згідно з цими зарядженнями не можна буде продавати Кубі частин до машин ані потрібних хемікалій до рафінерій нафти, цукраварень та інших промислових об'єктів, які були власністю американських громадян, і які Кастро скофіскував. Це зарядження гостро діткне кубинську економіку, бо Куба до 75% своїх товарів купувала в ЗДА. В 1957 році ЗДА вивезли були на Кубу товарів на суму $617,500,000, а в 1959 році вартість американського експорту на Кубу виносила тільки $436,700,000. До липня ц. р. експорт ЗДА до Куби становив — $19,300,000. Цього року СССР збільшив свій експорт до Куби, головно нафтової ропи, зброї і добрив. 2-го вересня департамент торгівлі заборонив був вивіз на Кубу джіпів та тягарових автомобілів, уважаючи їх за товари, важливі для збройних сил. Нове зарядження не відноситься до тих товарів, які є вже закуплені і є вже завантажені до вивозу. Їх можна буде експортувати до 21-го листопада. Не можна вивозити тих харчів, за які уряд платить фармерам допомогу: кукурудзу, пшеницю, риж і насіння сої. Ембарґо обов'язує від 20-го жовтня. ЗДА отягалися з тими економічними санкціями, бо не хотіли загострювати ситуації. Державний департамент заявив, що вкінці треба було боронити законні і економічні інтереси тих американських громадян, яким Кастро сконфіскував їх підприємства. На думку державного департаменту численні латинські держави радо привітають це американське ембарґо, а проти будуть тільки ті, які виявляли признання кубинської революції Фіделя Кастра. Гадають, що ці економічні санкції зроблять режим кубинського диктатора вповні залежним від СССР. Віцепрезидент Ніксон мав вимагати від Президента, щоб найшвидше зарядив економічні санкції у відношенні до Куби. Представники державного департаменту і департаменту торгівлі остерігають, щоб не сподіватися надто великих наслідків від ембарґа, бо воно не зможе спричинити заломання режиму Кастра.

Куба виступила з Міжнародного Банку Відбудови і Розвитку

Гавана. — Кубинський президент 18-го жовтня видав окремий декрет, згідно з яким Куба перестане бути членом Міжнародного Банку Відбудови і Розвитку. В декреті говориться про те, що немає причини бути членом цього банку, „економічна політика якого є далека від тих вимог, які має кубинська економіка". Куба є членом цього банку від його заснування в 1945 році. Він почав діяти 25-го травня 1946 року, мавши капітал 10 більйонів долярів. В 1959 році капітали цього банку зросли до $21 більйона. Кубинський капітал в цьому банку мав виносити $70,000,000. На своє конто Куба вплатила $700,000 готівкою (долярами) і $6,700,000 пезами. Решту вона мала вкласти тоді, коли б зайшла потреба і коли б її викликала дирекція Світового банку. Представник Міжнародного Банку Відбудови і Розвитку заявив, що Куба досі не повідомила про свій плян припинити своє членство в цьому банку, який не відчує виходу Куби, вкладка якої є доволі мала у відношенні до $21 більйона капіталу.

Канада проти ембарґа у відношенні до Куби прем'єра Кастра

Оттава. — Канадійський прем'єр Джан Діфенбейкер заявив, що його уряд „не має наміру застосувати економічні санкції у відношенні до Куби, що є тепер під прокомуністичним режимом прем'єра Кастра. ЗДА вже 19-го жовтня повідомили про застосування ембарґа, щоб не вивозити жадних товарів до Куби, за вийнятком харчів і ліків щоб не шкодити кубинському населенню. В економічних колах звертають увагу на те, що ЗДА мають в Канаді філії своїх великих промислових компаній, і ті філії мусітимуть припинити експорт своїх товарів на Кубу, коли їхні матірні корпорації застосують ембарґо у відношенні до країни, що є під режимом Кастра. Подібні випадки були вже давніше, і з цього не був вдоволений канадійський уряд, який уважає таку акцію за вмішування ЗДА до внутрішніх канадійських справ.

В АМЕРИЦІ

● **Колишній голова** Демократичного Крайового Комітету Стіфен А. Мічелл заявив, що Кеннеді здобуде електорські голоси в 35-ох стейтах, а Ніксон матиме більшість тільки в 15-ох стейтах. Але переведені опитування серед виборців виявляють, що покищо ніхто з обидвох кандидатів не має запевненої більшости серед 537-ох електорів, це значить, що ніхто не має досі запевнення 269 голосів. Прихильники Ніксона заявляють про перемогу свого кандидата.

● **Управа** нюйоркської бейзболової дружини Єнкі звільнила з праці 70-річного свого менаджера Кейсі Стенґела, який займав це становище 12 років і вів цю дружину до численних перемог. Його звільнено з огляду на його вік, хоч він не хотів залишати цього становища. Його річна платня виносила по $80,000 за сезон. 31-го жовтня Стенґел дістане понад $160,000 як частину з прибутків цього спортового клюбу.

● **Політичний втікач** із Куби редактор Амадео Ґ.-Барлетта, який тепер живе в Боґоті, Колюмбія, заявив, що в неділю в Гавані був атентат на прем'єра Фіделя Кастро, який мав щастя, бо його не поцілили кулі тих осіб, які стріляли до нього. Шеф канцелярії Кастра д-р Хуан Орта заявив, що це є видумка редактора Барлетта, бо в Гавані не було жадної спроби атентату.

● **З Оттави** (Канада) повідомляють, що там в цьому році було 586 захворувань на полію, на багато менше як минулого року, коли в тому самому часі на цю недугу нездужало 850 осіб.

Ділом, словом і руками . . .

Передвиборчу кампанію в Америці, від партійних конвенцій почииаючи, недаром називають „найбільшим видовищем на землі". Кандидати і їхні прихильники роблять все можливе, щоб здобути прихильність і голоси виборців. Акція іде не тільки ділом, себто відкликом на дотеперішній „рекорд", і не тільки словом, що гомонить безперервно в радієвих і телевізійних приймачах, але й руками, як це видно на фотографії побіч. Сенатор Кеннеді (зліва) здобуває собі голоси стисканням багатьох простягнених до нього рук, а віце-президент Ричард М. Ніксон руками своїх рук надає відповідної ваги своїм аргументам.

Ніксон закидає Кеннеді 13 помилок у виборчих промовах; Кеннеді заповідає спростування тверджень Ніксона

Ню Йорк. — Віце-президент Ричард М. Ніксон видав 19-го жовтня окрему „білу книгу", в якій закидає, що його противник сенатор Джан Ф. Кеннеді зробив аж 13 помилок в цитуванні різних документів на телевізії під час дебати з Ніксоном і у своїх промовах під час виборчої кампанії. Ніксон заявив в цій брошурі, що він мусів спростувати ті перекручування Кеннеді, бо треба щоб виборці знали дійсну правду. Ці неточності в заявах Кеннеді відносяться до різних проблем: справи оборони островів Матсу і Квімой, економічного росту ЗДА, медичної опіки для старших осіб, будівельної програми, охорони лісів і диких тварин та інших. Сенатор Кеннеді заповів, що він спростує твердження Ніксона також в окремій брошурі. Обидва кандидати прибули до Ню Йорку 19-го жовтня. Для Кеннеді демократичний посадник Ню Йорку Роберт Ваґнер влаштував парадне прийняття. Кеннеді їхав парадою по Бродвею до будинку міської управи, і його вітало коло одного мільйона осіб, кидаючи на Кеннеді і його дружину конфеті та куски паперу. Перед Сити Голл зібралася 50,000 юрба, щоб вітати Кеннеді та його дружину. Республіканці запротестували проти поведінки посадника Ваґнера, кажучи, що він діяв однобічно, бо Ніксона ніхто не вітав із Міської Ради, тільки на летовищі зібрані республіканці. Ваґнер заявив, що як республіканці схочуть зробити параду своєму кандидатові, то він не має нічого проти того і як Ніксон прибуде в найближчому часі до Ню Йорку, то він його прийме в Сити Голл.

59 відсотків опитуваних щоденників підтримують Ніксона, 14% Кеннеді

Вашинґтон. — Асоціяція Часописних Підприємств розіслала запити до тих щоденників, яких вона обслуговує своїми часописними статтями, і дістала відповіді від більше, як 300 щоденників, з яких виходить, що 59 відсотків цих часописів підтримують кандидатуру віце - президента Ричарда М. Ніксона, і тільки 14 відсотків є за сенатора Джана Ф. Кеннеді. 6 відсотків щоденників це не зайняли становища в цій справі, бо чекають на дальший розвиток виборчої кампанії. Вони займуть становище аж перед самими виборами. 21 відсоток щоденників заявили, що вони взагалі в своїх передових статтях не рекомендуватимуть виборцям жадного кандидата, тільки об'єктивно інформуватимуть про хід виборчої кампанії. Це незалежні часописи, які є єдиними газетами в своїх місцевостях, і тому обслуговують своїх читачів, що є з обидвох партій. Демократичні часописи так підтримують своє рішення голосувати за Кеннеді: республіканці мають слабі осяги, Айзенгавер послабив позицію ЗДА в світі; недовір'я до Ніксона і „потреба зміни у Вашинґтоні. Ті щоденники, які підтримують республіканців, мають такі арґументи: Ладж — це найкращий кандидат із усіх 4-ох головних кандидатів; Ніксон і Ладж мають великий досвід; вони люблять консерватизм республіканців у фінансовій ділянці, який і надалі буде обороняти вартість доляра та не допустить до його обезцінення.

В КЛІВЛЕНДІ ТА В ЯНҐСТАВНІ ВІДБУЛИСЯ ОКРУЖНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

Клівленд. — В минулу п'ятницю, 14-го жовтня ц. р. в цім конвенційнім місті УНСоюзу відбулися організаційні збори Відділів УНСоюзу клівлендської округи, в яку входить 15 Відділів, з Клівленду, Акрону, Лорейну і Лейквуду. Є це одна з більших округ із членством УНСоюзу, яке досягає чотири з половиною тисяч. Зборами, на які прибули представники 11 Відділів, кермував голова Округи гол. радний Дмитро Шмагала, а секретарювала пані О. Олінкевич. До президії зборів належала також б. заступниця гол. предсідника УНСоюзу п. Е. Зепко-Жеребияк, секретарка 180-го Відділу в Акроні. У зборах взяв участь гол. секретар У Н Союзу д-р Ярослав Падох, який в годинній доповіді з'ясував поточну працю та завдання УНСоюзу в централі й на місцях. Підкреслюючи численні корисні зміни введені останньою конвенцією та Головним Урядом УНСоюзу на своєму останньому річному засіданні в травні ц. р. гол. секретар підмітив, що майже всі ці зміни були введені для кращого тобто повнішого та дешевшого забезпечення членів, тому союзовим секретарям та організаторам тепер повинно бути куди легше здобувати нових членів, щоб запевнити дальший розвиток УНСоюзу. Перешкодою в тому є тільки невідповідне усвідомлення нашого громадянства щодо тих великих користей, які вони можуть запевнити собі і своїм родинам ставши членами УНСоюзу. Після оживленої дискусії збори постановили збільшити організаційну активність своїх Відділів, збільшити й покращати намагання на полі побільшення нашої організації й для тієї цілі вирішено влаштувати в Клівленді з початком місяця грудня ц. р. окружний секретарсько-організаційний курс, на взір успішного крайового курсу, переведеного весною цього року на Союзівці. Збори відмітили конечність з успіхом закінчити збірку на Стемфордську Колеґію й з нею

(Закінчення на стор. 4-ій)

Ніксон і Кеннеді взяли участь в тій самій імпрезі в Ню Йорку

Ню Йорк. — 19-го жовтня обидва кандидати на президента — віце - президент Ричард М. Ніксон і сенатор Джан Ф. Кеннеді, промовляючи на річному прийнятті, яке влаштувала в готелі Валдорф-Асторія Фундація ім. Альфреда Смита, заявляючи, що в теперішній виборчій кампанії немає того релігійного фанатизму, який був в 1928 р., коли вперше в цій країні кандидував на президента католик нюйоркський губернатор Алфред Смит. Обидвох кандидатів представив 2,500 присутнім нюйоркський кардинал Франсіс Спеллман, який казав, що обидва вони віддані справі добробуту ЗДА, обидва мають ясність думки та є здібні розв'язувати ті важливі проблеми, які стоять перед ЗДА. Обидва кандидати мають добрі інтенції служити своїй країні. Кеннеді сказав, що цього року американські виборці не будуть дивитися на те, якої віри є кандидат на президента, тільки осуджуватимуть вартість кандидатів на основі їх здібности та їхніх програм. Те саме сказав і віце - президент, якого щиріше вітали на початку його промови і прикінці, як Кеннеді хоч Кеннеді говорив веселіше і спричинив сміх присутніх. Ніксон говорив поважніше — під час його промови не було сміху. Це прийняття влаштовувала Мемоморіяльна Фундація ім Смита на призбирання фондів на добродійні цілі якими опікується кардинал Спеллман, який сказав, що подібна зустріч обидвох кандидатів - противників є можлива тільки в тій країні, де панує дійсна воля і правдива толеранція.

Обидві партії вірять, що рекордова реєстрація принесе їм перемогу

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" перевів опитування в 9-ох „стратегічних" стейтах і ствердив, що цього року всюди є рекордово високе число зареєстрованих виборців. Провідники обидвох партій, демократичної і республіканської, заявляють, що більше число американців з правом голосу вможливить їм перемогу в дні 8-го листопада, але в дійсності переможцем може бути тільки одна партія. Демократи вказують на те, що більша реєстрація в містах вийде їм на користь, бо новозареєстровані, це в більшості робітники, а робітничі організації офіційно заявилися за демократичного кандидата. Республіканці заявляють, що і в двох попередніх виборах робітничі організації підтримували демократа Стівенсона, але президентом виходив республіканець Айзенгавер. Республіканці кажуть, що їх підтримують сільські райони, в яких немає обов'язку реєструватися. Республіканці рахують також на підтримку підміських районів. В дійсності про вибір президента рішають так звані невтральні виборці, які не є членами ні одної з обидвох великих партій.

ЗДА проти великих дебат над австрійсько-італійським спором за Тироль

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави спротивились на Спеціяльній Політичній Комісії, щоб справу спору між Австрією і Італією в справі політики Італії в Південному Тиролі супроти тамошніх австрійських німців переводити на Генеральну Асамблею ОН. ЗДА запропонували, щоб обидві безпосередньо заінтересовані сторони або розпочали безпосередні переговори в цій справі, або віддали цю справу до Міжнародного Трибуналу в Гаазі. Тому ЗДА спротивились резолюції, яку представив австрійський міністер закордонних справ, в якій є мотивація становища Австрії в цій справі. Речник ЗДА Френсіс Вілліс заявив, що коли б прийняти австрійську резолюцію, то тим самим Політична Комісія висловилась би за Австрією проти Італії. Він звернув увагу, що Америка зберігає і хоче зберігати однаково добрі взаємини з Австрією, як Італією і тому не можна вимагати від Америки щоб вона солідаризувалась з одною стороною проти другої Італія погоджується на розгляд справи Міжнародним Трибуналом, але австрійський уряд стоїть на становищі що це справа наскрізь політична, а не юридична і що крім цього, кожна справа лежить в Міжнародному Трибуналі страшенне довго, а справа Південного Тиролю — жива і вимагає негайної полагоди.

Комуно-китайський „президент" збірається їхати до Москви

Гонг Конг. — За вістками з Пейпінґу — на з'їзд комуністичних ватажків з цілого світу до Москви з нагоди недалеких роковин жовтневої революції вибірається „президент" комуно-китайської республіки Лію Шао-чі. Він поїде, мабуть, в товаристві прем'єра Чу Ен-лая і вони матимуть за головне завдання не тільки заманіфестування перед світом єдности совєтсько-китайського комуністичного фронту, але й на внутрішніх нарадах вирішити ідеологічно-тактичний спір, існуючий між Москвою і Пейпінґом. Лію Шао-чі має марку найкращого нинішнього комуно-китайського теоретика комунізму, який ліпше годиться до ролі дискутанта з російськими большевиками, ніж догматист Мао Тсе-тунг.

● **Від 17-го жовтня 1933 року,** коли почала діяти урядова допомога фармерам за випродуковані ними рільничі продукти, до 31-го червня 1960-го року уряд видав фармерам $10,120,383,000.

СССР ПОГРОЖУЄ БОЙКОТОМ НАРАД НАД РОЗЗБРОЄННЯМ

Об'єднані Нації. — Валеріян Зорін повторив на 99-членній Політичній Комісії Об'єднаних Націй відомі хрущовські арґументи у справі міжнародного роззброєння з погрожуванням, що Совєти не візьмуть участи у таких нарадах над цією справою, які будуть розглядати „безвартні" західні пропозиції і тому будуть „втратою часу". Заява Зоріна прийшла в минулу середу, у першому дні дебат над проблемою міжнародного роззброєння на названій Комісії. У відповідь американський делеґат Джеймс Водсворт заявив, що ЗДА ані не виступлять з Комісії з будь-яких причин, ані не дадуть себе застрашити совєтськими погрозами щодо бойкоту праці Комісії. Повторюючи виправдування Хрущова, чому Совєти виступили з Женевської конференції роззброєння, Зорін закинув західним державам, що вони проводять на нарадах про роззброєння тактику „вічного зволікання та розпряжування". „Якщо З'єдинені Держави і союзники — заявив він — настоюють на свої негативні позиції, то корисна праця цієї Комісії стане неможливою. Совєтський Союз не братиме участи в такому гайнуванні часу". ЗДА, Канада і Пакістан негайно протиставились тому новому совєтському шантажеві. Джеймс Водсворт заявив, що коли совєтська пропозиція на генеральне і тотальне міжнародне роззброєння впродовж 4-ох років вимагає, щоб зараз у першій стадії роззброєння Америка відмовилась від усіх своїх закордонних військових баз, то треба ствердити, що „ще довго-довго Америка не зробить цього", бо Совєти не подають належних гарантій, що можна не лякатися несподіваної атаки з їх боку. Речники названих держав настоювали, щоб говорити про малі конкретні можливості зговорення в великому комплексі проблеми міжнародного роззброєння, аніж займатися розглядом великих декларацій, що їх можна буде — або не можна буде — здійснити у далекій будуччині. Речник З'єдинених Держав заявив, що ЗДА не переведуть в ніякій стадії такого роззброєння, яке поставило б в кориснішу позицію Совєтський Союз та дало йому нагоду до нової Агресії. Водсворт закинув Совєтам злу волю і небажання взагалі роззброюватись та прикривати тієї своєї засадничої позиції великими гаслами і деклараціями про генеральне і тотальне роззброєння світу. Канадійський міністер закордонних справ Говард Ґрін запропонував створити при Об'єднаних Націях 10 або 12-членну „стежну комісію", яка стежила б за ходом нарад про роззброєння між Сходом і Заходом, посередничила в таких нарадах та дбала, щоб такі наради не розбивались. Зульфікар Алі з Пакістану таврував Совєти за погрожування бойкотом нарад про роззброєння. Зорін наприкінці застеріґся, що він не ставить ніякого ультиматуму.

Французький парлямент признав де Ґолеві атомову програму, зазначивши опозицію

Париж. — Французький парлямент затвердив плян президента де Ґоля здвигнути власну збройну атомову потугу, але те голосування — 264 : 213 — вперше виявило таку велику опозицію в парляменті, якої ще досі не бувало. Від прогри де Ґоля врятували голоси Незалежної Партії та обов'язок дисципліни, існуючої в урядовій партії, що є одинокою програмою є підтримування де Ґоля. Трьох послів тієї ґоллістичної партії, які голосували „проти", негайно виключено з партії. Тепер почнеться дебата над фінансуванням того атомового проєкту коштом $1,200,000,000 до 1964 року. Хоч фінансова комісія парляменту схвалила той видаток під сильним натиском збоку уряду, проте її голова, колишній прем'єр 82-річний Поль Рейно виступав з гострою опозиційно-критичною промовою, звернувши увагу, що ані Франція з своєю атомовою зброєю не буде в силі оборонитись, коли б вона була політично ізольована, ані теж не можна повірити, що Америка виречеться Европи і забереться з неї геть та не боронитиме її своїми збройними силами.

Луку Кізю з УССР двічі прикликувано в ОН до порядку

Об'єднані Нації. — Голова Вірчої комісії Генеральної Асамблеї ОН д-р Адиан Пакачі з Пакістану двічі прикликував в минулий вівторок до порядку члена делеґації УССР Луку Кізю під час його промови в дебатах над совєтською резолюцією про негайне признання державности всім колоніям. Кізя твердив, що існує ще в світі 54 країн, які давно повинні були дістати свою державність, якщо колоніялісти не були б цьому противились, — при чому не відомо, чи він мав тут на увазі також Україну і її повну залежність від імперіялістичної колоніяльної Москви. Д-р Пакачі вперше прикликав Кізю до порядку, коли той критикував Об'єднані Нації за їх політику в Конґо і вдруге, коли той атакував Францію за її політику в Альжирі. Ґвінейський мурин Каба Сорі палко боронив принцип, що спершу треба колоніям признати державність, а щойно потім турбуватись, щоб вони ту державність зберегли, а не виправдувати колоніялізму браком належної підготови до власної державности. Він поставив кінець 1961 р. як остаточний термін того процесу, атакуючи головно Португалію й Еспанію.

У СВІТІ

● **У Конґо** фактично урядує Колеґія високих комісарів, покликана до життя „сильним мужем" полковником Мобуту з-посеред молодих конґолійських студентів закордонних університетів, на чолі з 30-річним колишнім міністром закордонних справ з першого уряду Люмумби, Жастеном Бомбоко. Люмумба все вважає себе „леґальним прем'єром" і перебуває — бездільно, в ізоляції, займаючись тільки інтригами — в давній урядовій резиденції, яку окружує подвійний кордон війська — конґолійського і ОН.

● **Південно - корейський** міністер фінансів Кім Юнґ Суп виїхав разом з своїм директором бюджету до ЗДА, щоб у Вашинґтоні переговорювати про дальшу фінансову допомогу для Південної Кореї. Одною із „делікатних" справ є реляція корейського ґвана до доляра: офіційно $1 рівняється 650 ґванам, але на чорному ринку за одного доляра дають 1,200 ґванів.

● **Австралія** звернулась до Цейльону з доманням видачі австралійського громадянина Стівена Бредлі, за яким австралійська поліція вганялась, як за найбільш підозрілим в схопленні і вбивстві 8-річної дівчинки. Ця справа наробила минулого літа в Австралії найбільшого шуму, бо це був перший в тій країні випадок схоплення дитини. Спричинник, спантеличений, мабуть, величезним розголосом, що його набрала та справа, вирікся вимаганого ним викупу та вбив дитину і втік за кордон. Його арештувала цейльонська поліція.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Suns, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Незавидна роля

На вірчій Комісії Об'єднаних Націй, що займається справами країн, які нележать до системи міжнародного вірчого управління, або існують, як бездержавні, поза тією системою, ідуть дебати над проблемою признання державности недержавним націям. Хрущов, який розпинався в цій справі на Генеральній Асамблеї, мав на увазі виключно африканські народи, які не мають власних держав, і пінився, коли канадійський прем'єр Діфенбейкер та інші промовці пригадували, що найбільшою сучасною колоніяльною імперією є Совєтський Союз. По цій самій лінії, устійненій секретаріятом компартії СССР, виступав у минулий понеділок в названій Комісії член делегації УССР в Об'єднаних Націях, Лука Кіля. Він знайшов у світі 54 бездержавні народи, і домагався „негайного" признання їм державности, а своє обурення з приводу нещасної долі тих здебільша африканських країн виявляв так палко, що головуючий на Комісії арабський дипломат з Іраку двічі закликав його до порядку.

У цьому виступі підсовєтського українця криється глибокий трагізм. Кіля обороняв правильний принцип, що всім народам у світі належить право самим, за своєю волею управляти своєю власною державою. Але йому вільно тільки лаяти французів за їх відношення до альжирських арабів і критикувати місію Об'єднаних Націй в Конґо, яка не захотіла підтримати анархічного демагога Люмумби. Зате йому не вільно ані словом натякнути на повну залежність псевдо - уряду УССР від Москви, на фікційність української державности, на великодержавницьку російську політику, ведену в усіх ділянках життя України. Оце виступає українець у міжнародному парляменті в Ню Йорку, який боронить африканських муринів, але не має права боронити своїх земляків. Він не має права згадати про десятки письменників і мистців, ув'язнених, засланих і вбитих за те, що в їх творчості Москва знайшла небезпечні для її колоніяльного володіння нотки. Він не має права говорити про щораз гострішу русифікаційну політику Москви в Україні, яка плекає там провінційний етнографізм в театрі, музиці, співі, танку, щоб придушувати природний розвиток української культури, зводячи її на нижчий від московської культури рівень, не дозволяючи виступати їй назверх, як рівнорядній із західніми культурами. Йому не вільно говорити про економічну експлуатацію України в користь Росії, не вільно натякнути на нібито добровільне, а насправді примусове масове виселювання української молоді для обробітки цілинних земель в Казахстані, про найжахливіші умовини, в яких живе там молодь. Йому не вільно говорити про ввесь той русифікаційний тиск, про всю ту атмосферу терору в Україні, внаслідок якої на вулицях Києва, Харкова чи Одеси українську мову чути рідкіше, як на вулицях Ню Йорку, Шикаго чи Филаделфії. Там, в Африці, Кіля бачить колоніялізм, але в Україні він його не сміє бачити.

Вірячи в здоровий глузд, інстинкт і властиву кожній людині інтелігенцію, ми переконані, що Подгорний, Кіля і їм подібні, що їх висилає Москва до Об'єднаних Націй, при всій своїй льояльності супроти Маркса, Леніна і Нікити Хрущова, все таки свідомі тієї принизливої ролі, яку вони виконують. Годі припускати, щоб вони дійсно бачили державну свободу в Україні та колоніяльний імперіялізм Америки на Кубі! І саме в тій примушеній забріханості, в тому накиненому лакействі, у тому конфлікті між пристойністю, що її повинен виявляти кожний українець, і розхрістаністю московського пропаґандиста — ввесь трагізм.

Терпеливість і рішучість

Проблема Куби, розташованої в найближчому сусідстві ЗДА країни з 5 мільйонами населення, яка опинилася під „революційним" режимом Фіделя Кастра і стала предметом різних реформ та експериментів цього режиму, а з другого боку — ціллю далекосяжних затій та інтриґ комуністичної Москви, привертає багато уваги не тільки американської, але й світової преси. Кубинський диктатор Фідель Кастро піддержує цю увагу своїми безупинними антиамериканськими виступами, обвинуваченнями ЗДА в усіх можливих — мілітарних і економічних — „аґресіях" і все новими актами протизаконних експропріяцій і екзекуцій. Тим часом Хрущов декларує підтримку Москви і всього комуністичного бльоку для Куби і погрожує атакою далекосяжних ракет на З'єдинені Держави Америки, якщо вони „відважаться" започаткувати будь-яку інтервенцію на Кубі. Міжнароднокомуністичне запліччя і хрущовська протекція підбадьорюють Кастра та його комуністичних соратників до чимраз нахабніших провокацій і актів судового беззаконня та економічного бандитизму супроти ЗДА і американських громадян.

Прислухаючись до всього цього шуму навколо Куби, багато людей у ЗДА і у світі висловлюють здивування з приводу, мовляв, нерішучости такої могутньої держави як З'єдинені Держави Америки. На думку цих „здивованих" людей ЗДА могли б зліквідувати кубинський „боляк" однією рішучою мілітарною акцією, навіть гострішою дипломатичною інтервенцією або й економічною бльокадою. При цьому дехто покликається на Совєти, заявляючи, що Москва, якби вона спотикнулася денебудь на такому „Кастрі", то усунула б його зразу ж, без озву і відклику.

Добру і розумну відповідь на такі вимоги рішучої акції у відношенні до Куби, чи точніше до її режиму, дав республіканський кандидат на президента, віце - президент Ричард М. Ніксон у своїй промові на конвенції Американського Леґіону в Маямі. „З'єдинені Держави Америки, — заявив він, — не можуть зробити і ніколи не зроблять того, що вчинив Хрущов на Мадярщині". З'ясувавши це і підкресливши, що ні в якому випадку ЗДА не підуть на те, щоб п'ять мільйонів невинних кубинців, жертв демагогії Кастра, стали жертвою дораджуваного деким застосування сили, Ніксон ствердив, що єдиним, що залишається, це бути терпеливими. ЗДА мусять використовувати свою могутність розумно, щоб не порушити свого морального впливу і престижу в світі і щоб не втратити підтримки та прихильности південноамериканських народів. Така терпеливість має свої межі, і прийде час, коли треба буде започаткувати якнайсуворіші заходи проти кубинського режиму і проти стосованих ним актів економічного бандитизму. Ці заходи мали б виявитися наперше у свого роду карантині, понятті, що ним визначається заходи для запобігання поширенню різних пошестей. Встановлення такої карантини, спрямованої на дипломатичну й економічну ізоляцію Куби, мало б охоплювати не тільки відклик дипломатичного визнання Куби, як суверенної держави, і зв'язане з цим зірвання дипломатичних взаємин, але й застосування різного роду економічних та торговельних санкцій, що їх саме тепер уже вирішено і проголошено.

В історії останнього півсторіччя виходили на міжнародну сцену різні, не раз могутніші й спритніші за Кастра диктатори. Але всі вони відійшли раптово, і спричинений їхніми ділами та виступами шум минувся, як і вони, без сліду!

ДОКАЗ НАШОЇ ЖИВУЧОСТИ

У нашій спільноті на американському континенті спостерігаємо речі, які збуджують тривогу за наше майбутнє, а саме — поступове байдужіння до громадських справ, щораз меншу участь людей в наших імпрезах, щораз менше число в громадських організаціях ідеалістів-піонерів, що віддають свій час, енерґію і труд для народних справ. Збагачування і самозадоволення в добробуті поступово беруть верх у нашому щоденному житті.

Але, при цих недомаганнях і тривожних проявах, не бракує у нас і цілком виразних та надійних доказів нашої живучости. Сюди треба зараховувати похвальні зусилля для національного виховання нашої молоді в школах і молодечих організаціях, сюди належать прояви творчої ініціятиви та постійні намагання протидіяти й протиставлятися нашому занепадові. В цьому одну з вирішальних роль грають наша преса і наші видавництва, що самі є чи не найбільш переконливим доказом нашої живучости. Це тим більше, що працювати їй приходиться в зростаючих фінансових труднощах.

Для прикладу згадаємо „Свободу", що саме тепер веде свою власну одномісячну кампанію за добровільну доплату до передплати та на пресовий фонд. Фінансові труднощі „Свободи" відомі. Величезна більшість її передплатників, що є членами УНСоюзу, платять за неї місячно лише по 65 центів і мають за це український щоденник і англомовний тижневик. Пересічно в передплаті „Свобода" коштує два з половиною центи, чого заледви вистачає на папір і пошту. „Свобода" видає ще дитячий місячник „Веселку", до якої мусить докладати шість - сім тисяч долярів річно. Тільки частину недобору можна покрити прибутками з оголошень. Ситуацію могла б поліпшити тільки Конвенція УНСоюзу, що є власником видавництва, збільшивши відповідно передплату. Однак, остання Конвенція, як і попередні, вважала за відповідніше, щоб „Свобода" кожного року в жовтні вела кампанію за добровільну доплату до передплати та на пресовий фонд і цим покривала свої недобори. Це вона й робить, себто веде кампанію, але її вислідами щораз трудніше ці недобори покривати, вже з тієї простої причини, що кошти видавництва з кожним роком збільшуються, не кажучи вже про необхідність дальшого розвитку. З газетою подібно, як з Алісою в країні чудес, яка мусіла бігти з усієї сили, щоб лише стояти на місці, що й казати, щоб зробити бодай один крок вперед.

І „Свобода" біжить, хоч це, можливо, і не кожному видно. Не зважаючи на всі труднощі, вона постійно розбудовується і всіми силами намагається виконувати ту ролю, яку їй сама доля призначила в нашому суспільстві. Минулого і цього року „Свобода" єдина зустріла приїзд ката нашого народу Нікити Хрущова до Америки надзвичайними виданнями англійською мовою, вибивши цим нову прогалину в своєму бюджеті, але й доклавши нову цеголку до будови кращого майбутнього нашого народу. Таких прикладів можна б наводити багато більше, але згадаймо ще тільки про те, що тепер є в „Свободі" — як то кажуть — на варстаті. Зближається 100-річчя з дня смерти Т. Шевченка, і сьогодні вже друкується — крім щоденника, тижневика і дитячого місячника — книжечка „Шевченкові думи і пісні" із призначеною в першу чергу для молоді збіркою 26 Шевченкових віршів в українському оріґіналі і англійському перекладі. За кілька днів закінчиться друк цієї книжки, і на пресу піде прекрасна, друкована в кількох кольорах віршована українська Абетка для нашої дітвори. Рівночасно в останній стадії підготови до друку великий, багатоілюстрований і різноманітний збірник-альманах „Наш Шевченко", що появиться вже з кінцем листопада у величезному тиражі в спільному виданні УНСоюзу і Наукового Т-ва ім. Шевченка. Рівночасно йдуть зусилля для поліпшення періодичних видань. Вже в короткому часі в щоденнику матимуть окрему увагу ще такі важливі ділянки нашого життя, як школи українознавства, спорт та інші, в новий етап свого розвитку входить англомовний тижневик, обмірковується нові пляни для розвитку „Веселки". Тим часом на пресу Сілського університету йде фінансована з того самого фонду англомовна „Історія України" М. Грушевського в її вже четвертому виданні, доповненому великим новим розділом нашої історії аж до сьогоднішнього дня. Посол Михайло Лучкович в Канаді інтенсивно працює над англомовною редакцією запланованої і приготованої в „Свободі" Анології української прози, що повинна б появитись уже в найближчому часі, продовжується праця над підготовою „Образків" з історії України для нашої англомовної дітвори, як і праця при підготові монументальної англомовної Енциклопедії Українознавсва. Фінансовою базою всієї тієї праці є тих пересічно два з половиною центи, що їх платять передплатники „Свободи" за газету і ті пожертви, що їх вони складають на пресовий фонд.

Реєстр можна б продовжувати, як прикладами із „Свободи", так і з інших наших публікацій. І чи не є це досить переконливим доказом нашої живучости, та ще й в обставинах, коли ці переважливі ділянки в інших національних групах скорочуються і нидіють. Поляки, наприклад в останньому часі втратили два щоденники, боффалівський „Дзєннік" і бостонський „Курієр", а у нас все ще є тенденція розвитку.

Очевидно, що цей розвиток, це скріплення доказу нашої живучости і самої живучости, залежить у першу чергу від нашого громадянства. Упродовж дотеперішнього перебігу жовтневої кампанії „Свободи" вже були заохочуючі докази зрозуміння і доброзичливости. Їх ми вже почали публікувати у списках надісланих пожертв на добровільну доплату до передплати та на пресовий фонд. Вважаємо, що саме ці списки пожертв будуть одним з найвимовніших покажчиків і заповідників нашого майбутнього. Кому з наших громадян лежить на серці те наше майбутнє, хто дбає про долю нашої спільноти і нашого народу, того напевно не забракне в тих списках.

НЕЗГОДА В СІМЕЙСТВІ

За рік мають відбутися вибори до парляменту Західньої Німеччини, що засідає в місті Бонні. Уже тепер німецькі партії готують сили для виборчої кампанії. Так, як в Америці і в Англії у виборах поєдинок відбувається між двома великими партіями, в Західній Німеччині дві партії змагаються за провід у державі. Це — Християнсько-Демократична (або — соціяльна) Унія і Соціял - Демократична партія. Двічі у виборах — 1949 і 1955 рр. — Соціял - Демократична партія програла і, як запевняють знавці, з власної вини.

Соціял - Демократична партія була створена майже 100 років тому, як партія робітнича, в надії, що з поступом пролетаризації більшість людности в Німеччині піде за нею. Однак, суспільно - господарський розвиток у 20-му віці, особливо після другої світової війни пішов в іншому напрямі: число робітників фізичної праці зменшилося, (внаслідок раціоналізації виробництва), зате збільшилася кількість робітників з „білим комірцем", людей з освітою, які вже не почувають себе пригнобленими, безправними „пролетарями", як це було в добі, коли Маркс писав свій „Комуністичний Маніфест". Розмножилися також люди „середнього стану", які не творять групи капіталістів - буржуазії, а виконують службову ролю, як власники невеликих підприємств, що стоять між великим капіталом і робітництвом.

Німецька Соціял - Демократична партія відповідно оцінила цей розвиток і запровадила зміни в своїй програмі. Партія не ставить собі завдання націоналізації підприємств, натомість пропонує — плян соціяльної політики, щоб зробити Західню Німеччину „державою добробуту". Для цього німецькі соціял-демократи беруть приклад із скандинавських країн — Швеції, Данії і Норвеґії, де соціял - демократичні уряди мають цупкий ґрунт серед населення. Протягом десятьох років парляментарного режиму німецька Соціял-Демократична партія дала немало визначних, талановитих діячів, що мають вплив у суспільстві. Недавно соціял - демократи повідомили, що в разі перемоги у виборах до парляменту їх кандидатом на прем'єра (канцлера) буде Віллі Брандт, голова Західнього Берліну.

Супроти систематичної підготови соціял - демократів до виборів партія Аденауера не має одностайного пляну. Є велика розбіжність між різними „крилами" цієї партії і навіть у самому уряді. Канцлер Аденауер незабаром матиме 85 років, і думають, що після виборів піде на відпочинок. Не знати, хто стане в партії на його місце. Велику популярність має в Західній Німеччині міністер господарства, проф. Ерavailable, що мав найбільшу заслугу в „господарському чуді" Німеччини. Однак Аденауер не має симпатії до Ерґарда і хоче мати своїм наступником у партії і в уряді іншу особу.

Ерґард завжди був льояльний до старого канцлера, але цього не можна сказати про Аденауера. Кілька разів, коли Ерґард виїздив за кордон, Аденауер приймав рішення в господарських справах, які належали до компетенції цього міністра. Останній раз, коли Ерґард був в Індії, Аденауер скликав раду міністрів та голов усіх фракцій парляменту, щоб скасувати торговельний договір із східньою зоною Німеччини. Чи це рішення було правильне чи помилкове, — не нам судити. Однак, в тому рішенні перше слово належало б міністрові господарства Ерґардові. Вернувшися до Бонну, Ерґард вніс протест проти рішень Аденауера в справах господарських, ухвалених поза його спиною. Цей конфлікт між прем'єром і міністром господарства напевне скінчився б димісією Ерґарда. Але недалекі вибори примусили Аденауера і Ерґарда примиритись, хоч, очевидно, ця „згода в семействі" не може затулити глибокої щілини, яка розділяє двох політиків.

На цьому прикладі бачимо, що державні мужі не завжди керуються холодним розумом, а, навпаки, деколи піддаються настроям прихильности чи неприхильности до тих чи інших осіб. Коли читаєш спомини творця німецької імперії Бісмарка, то мимоволі приходить на думку порівняння з Аденауером. В обох цих політиків видно нахил трактувати членів свого уряду не як колеґ, що мають відповідати за діяльність своїх міністерств, а як урядовців, яким прем'єр уряду наказує. Цією системою Бісмарк не дав можливости створити в Німеччині нормального режиму, бо й після його димісії міністри почували себе урядовцями, готовими виконувати накази згори, а не рішати справи на основі колеґіяльної дискусії. Подібна система у канцлера Аденауера.

Очевидно, з огляду на недалекі вибори до парляменту цей конфлікт між Ерґардом і Аденауером „залатають". Але ця справа набрала великого розголосу в Німеччині і викликала в громадянстві сумніви щодо можливостей успіху партії Аденауера у виборах.

А. П.

Я САМА СЮДИ НЕ РАЗ ХОДИЛА...

Я сама сюди не раз ходила
Де Дніпро повився течією.
Він моїм думкам
підводив крила,
Далиною чарував своєю.

Я рідниласъ
з його синь - водою.
Що осяювала день погожий.
Та сьогодні до ріки з тобою
Завітала, друже мій хороший.

Враз відчула,
як я тут багато
Не зуміла бачити самотня...
Адже глибша
далечінь стрімчата,
І небес блакитніша безодня.

І заливи з гаєм обнялися,
Островів
насправді ширші кола,
І таке привабне чорнолісся,
Хоч іди до нього через доли.

І не мріяти, а вже співати
Над Дніпром своїм
сьогодні хочу.
Вся розкрилась
далечінь крилата —
Від кохання більше бачать очі

ВАЛЕНТИНА ТКАЧЕНКО

З Совєтської Преси

У газеті „Правда України", що виходить російською мовою, вміщено таке оголошення (подаємо в перекладі):

Поможіть знайти рідних!

1) Жили ми під Харковом. У 1942 р. мене евакуювали з іншими дітьми у Середню Азію, де живу і зараз. Батьків не пригадую. Тільки з розповідей деяких людей знаю, що моє справжнє прізвище — **Сеґеда, звати Раїсою**, а от по батькові чи Павлівна чи Федорівна — точно не знаю. Матір мою звали Марією. Народилась я в 1936 р., в серпні мені буде 24 роки. Може хто знає, де мої рідні батьки? Це ж не наша провина, що ми загубили одне одного. Дорогі товариші, допоможіть мені їх розшукати!

Байбекова Раїса Мухамедієвна

2) В нашу комсомольську організацію звернувся рядовий Бойцун Анатолій з проханням допомогти йому розшукати сестру Світлану 1942 року народження. В 1947 р. вони потрапили до дитдому в селищі Зелений Яр, де пробули разом до 1948 р., коли Анатоля послали у школу в селище Жолтоє П'ятихатського району, Дніпропетровської області. Потім він виховувався у колгоспі ім. К. Маркса, звідки в 1958 р. був призваний в армію. Він дуже просить знайти сестру, і ми також дуже просимо допомогти йому в цьому.

Секретар комсомольського осередку ,сержант Перепьолкін.

Коментарі зайві: тепер уже 1960 рік!

Харківські задвірки

Кореспондент „Ізвєстій" Н. Загородній так описує деякі закутки сучасного Харкова:

„Зійшовши новою, недавно прокладеною автотрасою, ми опинилися на Сумській вулиці серед молодих лип і сорокатих, засаджених квітами бордюрів. В самому центрі широко розкинувся чудовий парк імени Шевченка. Та ось звертаємо за ріг, на Сумський провулок. І наш супутник, головний харківський архітект тов. Шпара хмурніє. Стіна театру ім. Шевченка запорошена й брудна, фарба пооблазила, видно чорні плями. Двері артистичного під'їзду до того брудні і неохайні, що дивом дивуєшся, як з цим миряться артисти.

Їдемо далі. Біля будинку міської ради велика крамниця, обгороджена парканом з нефарбованих і неотесаних дошок. Одна з центральних маґістраль міста — вулиця Свердлова — нагадує „торговельні ряди" старих часів. Яких тільки крамничок, яток, будок та рундучків тут немає! Більшість потворної форми і помальовані брудними фарбами!

А урни! Їх асортимент у Харкові прямо таки безмежний: є величезні ґіпсові з якимись химерними оздобами; є незґрабні, зеленого кольору, вилиті з чавуну; є легенькі, бляшані, що перекидаються від вітру.

Недавно міське управління вирішило позносити всі балькони, що загрожують упасти на голови прохожим. Це попсує вид багатьом будинкам".

Совєтська автоматизація

Ось як пише про прославлену совєтську „автоматизацію" В. Чубенко із Запоріжжя в гумористичному журналі „Перець" (число 9-те):

Захотів якось водиці
Із сиропом випить Гнат.
Дві монетки, як годиться,
Кинув він у автомат.
Тільки трапилась заминка,
Лише слинку Гнат ковта:
Не дає води машинка
Й грошенят не поверта.
„Ти постукай, — кажуть
хлопці, —
Гроші випадуть умить!"
Гнат послухав, по коробці
Кулаком почав гатить.
А звідтіль як забалака
Як гаркне жінка зла:
Чого гатиш, лобуряко?
Бачиш, ще не налила!

С. Риндик

ІСТОРИЧНІ ЗАКОВИКИ

Недавно „Свобода" принесла репортаж про „Міжнародний конґрес історичних наук", що відбувся в Стокгольмі. Чомусь для означення учасників вжито реторичної фігури — метонімії. З'їхалися, мовляв, не історики, а таки самі історичні науки. Можливо, що це така собі химера репортерового пера, а може бажання піднести історичний авторитет дійових осіб...

Але заковика не в цьому, а в чомусь іншому.

Українська історична наука виступила на конгресі з тезою, що Київська Русь була державою наших рідних предків - українців. Проти цього сильно запротестувала московська історична наука, запевняючи, що українці появилися на світі щойно в XV столітті, а до того були самі „русскіє", себто, кажучи стисліше, кацапи, або по-теперішньому — старші брати. У п'ятнадцятому столітті вони зникли з нашої землі, а на їх місце виникли українці.

І саме тут ми натикаємось на кілька заковик.

Перша заковика: знаючи кацапів та їх захланність і пажерливість на великі території, не можна аж ніяк припустити, щоб вони раптом і без усякої причини віддали свою землю якимось приблудам, а самі пішли собі геть. І то якраз тоді, як Москва запопадливо збирала „русскіє" землі.

Друга заковика: історія не занотувала ніякого переселення народів на українських землях в XV столітті, і не можна думати, що всі тодішні літописці були п'яні чи виїхали на многолітні вакації і тому не завважили великих рухів мандрівних мас.

Третя заковика: якщо не було переселення народів, то залишається припущення, що сталася Овідієва метаморфоза: кацапи поробилися українцями! Але це легко сказати, а ви спробуйте кацапа зукраїнізувати! Скрипник пробував, а що з того вийшло? Всекацапський бунт. Бо що власне така українізація означає?

Якщо московська наука каже правду, то така українізація означає насамперед, що господарі нагло і без усякої зрозумілої причини обгородили свої обитації тинами і насадили вишневих садочків, а господині побілили хати і повичищали з них усяку паскуду, в першу голову тарганів. Заразом чоловіки поголили бороди, а декотрі запровадили на головах чуби (оселедці, „хахли"), тим часом як дівчата поскидали сарафани і вдягнулися в керсетки та плахти. Одночасно змінилися всі звичаї й обичаї, всі наїдки й напитки, танці та музики. Люди закинули балабайку й ґармошки, а запровадили собі троїсті музики та інші атрибути буржуазного націоналізму — укрмову, кличний відмінок, контрреволюційні „ові" та „еві" тощо. Але що найважніше, змінилася основна функція людського життя: кохання і залицяння!

Залунала бо пісня:

Ой плаче-плаче
Молодий козаче.
Що вже третій вечір,
Як дівчину бачив,
Вийди, дівчино!
Вийди, рибчино!

А їй ані втютьки:

Ти, козаче, молоденький,
В тебе коник вороненький.
Сідлай коня та виїжджай
з двора.
Бо ти не мій, я не твоя!

Діставши гарбуза, козаченько з одчаю готовий був загнатися аж до Дунаю:

Прилечу я до Дунаю.
Стану, гляну, подумаю:
Чи мені втопиться?
Чи з коника вбиться?
Чи об камінь роздробиться?

У такий трагізм переміниться козаче кохання, що вчора ще, за панування кацапської формації в нашій історії, тішилося такою ласкою, такою жалісливістю, таким милосердям ізбоку дівчат:

Ти, мальчішка! Ти, бєдняжечка!
Ти склані-склані ти ґаловушку!
Ти склані-склані ти ґаловушку!
Да на правую на сторонушку.
Ти на правую, ти на левую,
Ти ка мнє на ґрудь, на ґрудь белую!
На ґруді лежать, чіжало вздихать...

Як бачимо, зміна величезна. Тільки не бачимо, чому таке скоїлося на світі Божім. Ось де заковика!

Але маємо ще одну головокрутку. У тому самому числі „Свободи" українська історична наука оприлюднила розправу під заголовком „Звідкіля взялися українці?". Автор її пише, що нашу рідну землю з давніх-давен заселяли такі люди:

Праугрофіни, трипільці, ґелони, скити, сиґінці (?), сармати, цигани, лужичани, венети, даки, бастарни, остґоти, візіґоти, роксоляни, гуни, кельти, анти, тиверці, уличі, угри, болгари, авари (обри), печеніги, половці, татари, ямпольди, торки, берендії, узи та інші.

До цієї людської карамхи треба ще додати поляків (-полян) і кашуб (-козаків), як свідчить польська історична наука.

Як запевняє автор, цю сорокату полі - демо - графію, цю непосидющу циганерію українці взяли і перемололи в собі, вибравши з неї все найліпше, а все погане викинувши на сміття історії. І вийшла досконала українська нація! Тут заковика в тому, що не знати, а звідкіля взялися самі українці, що перемололи в собі всю ту бурлачню. Автор не прорік.

І нарешті остання заковика. Колись учили нас, що Україна дістала свою назву від того, що лежить на краю Европи, дармащо ця назва була вже тоді, коли ще не було курсів українознавства, не було ніде ані одного НТШ чи ВУАН-у і наші люди не знали, що є на світі якась Европа чи Європа. Потім видумано ліпшу теорію — кельтську. Згідно з цією теорією, назва Україна походить від меча: скільки украсиш мечем, стільки твого! Німці, вороги кельтів, висміяли цю мечову науку і сказали, що нема навіть про що говорити, така вона дурна. Аж автор подав третю теорію — угро-українську. Він звідкись довідався, що назва Україна пішла від перських слів — „угр" і „арана", що докупи означає „угри - арійці". І тут маємо заковику в квадраті, бо угри такі арійці, як я китайський богдихан. А крім того, при чому тут наша бідна Україна?!

ДОПОМОЖІТЬ ВДЕРЖАТИ І РОЗБУДУВАТИ ДЛЯ НАШОЇ ДІТВОРИ РІДНУ „ВЕСЕЛКУ"! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД „СВОБОДИ"!

УСПІШНА СТЕЙТОВА КОНВЕНЦІЯ ФІЛІЇ УККА В ПІВНІЧНІЙ ДАКОТІ

Д-р Антін Жуковський вже 10-тий рік перевибраний на голову Стейтової Філії УККА. — Започаткування 20-тиліття УККА. — Американська преса про працю і ролю УККА.

Бісмарк, Північна Дакота. — Цьогорічна Конвенція Стейтової Філії УККА проходила під гаслом започаткувати на цім терені відзначування 20-тиліття праці УККА та підготовки до 10-ліття Стейтової Філії УККА в Північній Дакоті.

По довшій підготовці З'їзд делегатів назначено на 2-го жовтня до Вилтону, Півн. Дакота. — На З'їзд запрошено представників поодиноких громад, парохій і українських організацій з цілого стейту, поодиноких платників У. Н. Фонду на кілька тижнів наперед тому, що з'їзди в умовинах Півн. Дакоти завжди натрапляють на великі труднощі, бо українське поселення віддалене від себе на 100 до 200 миль. Тому робимо наші конвенції і вибори Екзекутиви щотри роки.

Всю працю у Вилтоні перейняв на себе місцевий комітет при співпраці місцевого пароха о. Михайла Скородинського і нашого жіноцтва, і їм у великій мірі треба завдячувати успіх конвенції.

Екзекутива, згл. голова Філії УККА, заплянували і організаційно підготовили конвенцію вміло, кладучи собі за ціль, щоб З'їзд поглибив свідомість не тільки серед наших, тому відбувається він кожний раз в іншій нашій колонії, але щоб служив також як інформативно - пропаґандивний засіб для української справи.

Тому вже тиждень перед з'їздом появилися в американській пресі статейки і замітки про з'їзд Стейтової Філії УККА, а в два дні перед з'їздом „Ди Вилтон Нюз" приніс на першій стороні велику тришпальтову статтю про 20-тиліття УККА і 9-тиліття Філії УККА в Півн. Дакоті разом зі знимкою екзекутиви з губернатором Дейвісом і сен. Джорджом. Таку саму статтю в той сам день подав в другім кінці стейту „Ди Белфілд Нюз".

По такій підготовці в амер. пресі, точно о год. 1-ій по пол. д-р Антін Жуковський, як голова філії, відкрив Стейтову Конвенцію Філії УККА та попросив о. Михайла Скородинського, пароха української католицької церкви у Вилтоні відчитати молитву. По тім всі відспівали амер. гимн, після того місцевий комітет запросив всіх делеґатів і гостей на перекуску, під час якої З'їзд привітав мейор міста і відчитано привіти від сенаторів М. Р. Янґа і К. Бурдіка, від конґресмена Шорта, та сердечний привіт від губернатора стейту Дейвіса.

Під час обіду місто-голова філії п. Стефан Глебічук представив головного промовця професора коледжу з Бісмарк д-ра Роленда Райха, який кілька днів тому повернувся з подорожі по СССР, а спеціяльно по Україні. Його промова виголошена англійською мовою, на прикладах з життя, дала порівняльний образ різниці між життям тут, і в СССР, а коли до цього додати брак свободи, національне переслідування, то тяжко зрозуміти, що народи СССР можуть так довго це терпіти. — Там добре поводиться новій касті людей, а це комуністам і тим всім, що мають урядові посади. — Промова ця зробила сильне враження на всіх делеґатів і гостей, тимбільше, що проф. Райх є великим приятелем українців.

Після обіду голова філії УККА д-р Антін Жуковський відкрив збори та ствердив присутність понад 86 делеґатів і платників УНФонду, та 25 гостей від кільканадцятьох місцевостей Півн. Дакоти і 2-х з Монтани, — пропонуючи повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшанувати смерть першого містоголови філії бл. п. Олексу Чорного і двох великих приятелів України бл. п. сенатора Вілліяма Лянґера і бл. п. конґр. Ушера Бурдіка. Вибрано Президію зборів, до якої ввійшли: д-р Богдан Гординський — предсідник і пані Святослава Жуковська — як секретарка та пп. Григорій Клим і Дмитро Романюк — як члени.

По прийняттю протоколу з останіх зборів д-р Жуковський, секретар філії пані Евдокія Міщенко і касієр п. Василь Мельник склали звіти з діяльности Екзекутиви за минулі три роки. — Цей звіт є цікавий, і про це повинна бути мова в осібнім дописі. Тут треба зазначити, що проведено величезну працю серед своїх, і серед американців.

Важніші факти зі світу голови філії: Перший раз в історії Півн. Дакоти губернатор стейту проклямував „Український День", відзначуючи тим річниці проголошення Самостійности і Соборности України. Надається кілька разів врік півгодинні радіові і телевізійні авдиції для українців і американців. Показ писання писанок на телевізії. Згадати треба відзначення 25-ліття голоду на Україні, з тим, що крім статтей в амер. пресі, меморіял філії УККА до сенаторів, конґресменів і до державного департаменту був одиноким в ЗДА, який втягнено до Конґресового Рекорду.

Поглиблено і нав'язано тісний контакт з американською пресою, з радіовими і телевізійними стаціями. Поміщено 172 більші або менші статті в амер. пресі про Україну і укр. справи.

Широким відгомоном в американській пресі, радіях і телевізіях трьох стейтів відмічено виступ голови філії УККА через всі телевізійні стації проти приїзду Хрущова до ЗДА в 1959 р. — Найбільш гідним уваги було відзначування в січні 1960 р. свята української Державности одногодинною програмою на 6-х телевізійних стаціях, це також перший раз в історії ЗДА. — Голова філії має добрий особистий контакт з визначними американцями і американськими установами, а жива кореспонденція з сенаторами, конґресменами, губернатором, державним департаментом, а навіть з президентом ЗДА доповнювали наш контакт.

Одною з важних подій, яка порушила весь наш загал тут, це підготовка до перепису населення 1960. Філія УККА виготовила і розіслала сотки відозв, листів, часолис „Свободу" і добре зредаґовану відозву Централі УККА. — Голова д-р Антін Жуковський написав да американської преси кілька статтей про цю справу і вони були поміщені в 16 щоденниках, а також деякі щоденники дали від себе гарні передовиці.

Наші листи і меморіяли багато разів втягано до Конґресового Рекорду ЗДА, а на дев'ять сенаторів оба наші сенатори були спонзорами резолюції про встановлення закону про „Тиждень Поневолених Націй".

Найважнішою справою, яку започаткував голова філії УККА, яка має загально національне значення, це опрацювання меморіялу в обороні наших Церков з нагоди 15-тиліття знищення Української Катол. Церкви большевиками. — Цей Меморіял і всі залучники не тільки причитано в Сенаті і Палаті Репрезентантів ЗДА та втягнено до Конґресового Рекорду, але за ініціятивою д-ра А. Жуковського при допомозі сенатора Мілтона Р. Янга „державний департамент" задумує піднести цю справу на Асамблеї Об'єднаних Націй. Тому, що ця справа має загально українське значення, передано її до Централі УККА для дальшого ведення.

Після короткої дискусії та уділення абсолюторії уступаючій Екзекутиві, а в імені всіх зібраних осібну подяку голові філії за віддану працю для добра Америки і визволення України зложив о. Михайло Скородинський, парох укр. - кат. церкви у Вилтоні.

Катерина Мельник в імені виборчої комісії предложила список кандидатів до нової Екзекутиви і Контрольної Комісії філії УККА на Північну Дакоту.

Нову Екзекутиву вибрано через акламацію в наступному складі: голова — д-р Антін Жуковський, 1-й містоголова — Степан Ф. Глебічук, 2-й містоголова — Никола М. Прокоп, 3-й містоголова — д-р Зенон Михайлюк, секретар — д-р Нестор Когут, касир — Василь Мельник, правничий дорадник — адвокат Іван Романюк. Члени Екзекутиви: Андрій Дрівненький, Карло Масловський, Євдокія Міщенко, Іван Петрик і Іван Шопковський. До Контрольної Комісії ввійшли: д-р Богдан З. Гординський — голова, Григорій Клим, Павло Брезден, Джім Олійник і Павло Петрик — члени.

Після вибору Екзекутиви справу Народного Фонду реферував д-р А. Жуковський. Він вказав, що філія УККА на цім терені вступає в десятий рік існування і праці, а наша Централя УККА відзначає цього року 20-тиліття своєї корисної праці для добра Америки і для визволення України. Тому найкращим відзначенням цих дат є систематична піддержка УНФонду на всі потреби УККА. Він піддав думку започаткувати широку збірку фондів на ціль УККА. — Цей поклик знайшов добрий відгук, бо присутні зложили $210 для УНФонду і більшу суму для філії УККА, а крім того прирекли доложити старань, щоб якнайбільше наших людей було платниками УНФонду.

На закінчення зборів ухвалено відповідні політичні резолюції, які рефуємо осібно.

Успіх Конвенції Стейтової Філії УККА для української справи великий, а полягав він в тому, що через американську пресу, радіо і телевізію проведено знов інформативну працю в користь українського народу. Присутність як на відносини в Півн. Дакоті дуже добра. Все було підготоване і за це належиться признання голові д-рові Антонові Жуковському і містоголові Стефанові Глебічукові, місцевому комітетові, а головно паням з Вилтону, а зокрема о. Михайлові Скородинському, парохові української катол. церкви у Вилтоні. Збори закінчено відспіванням національного гимну.

Після ковенції всі американські щоденники і деякі тижневики з Півн. Дакоти подали докладні інформації про перебіг зборів, подали виїмки резолюцій і хто вибраний до нової Екзекутиви. Це саме подавали у вістях в радіо і телевізіях.

А. Нестюк

УГВР ЗА РОЗГЛЯД НА ФОРУМІ ОН СТАНОВИЩА В УКРАЇНІ

У зв'язку з виступом Хрущова на п'ятнадцятій сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в Ню Йорку, Закордонне Представництво і Генеральний Секретаріят Закордонних Справ Української Головної Визвольної Ради — як уже інформовано — вислали, за підписами о. д-ра Івана Гриньоха і Миколи Лебедя, до голів делеґацій західніх і невтральних держав звернення такого змісту:

„У своїй промові перед XV Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй в дні 23 вересня 1960 року, голова уряду СССР Н. Хрущов запропонував між ін., щоб сучасна Генеральна Асамблея прийняла декларацію такого змісту:

„Негайно надати всім колоніяльним країнам, підопічним та іншим несамостійним територіям повну незалежність і свободу утворити їхні національні держави згідно із свобідно виявленою волею і бажаннями їхніх народів".

У зв'язку з цим ми маємо честь просити Вас запропонувати XV Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй негайно розглянути становище в Україні, яка втратила свою державну незалежність в результаті збройної аґресії комуністичної Росії в 1917 - 1919 роках, і досі перебуває в колоніяльному поневоленні. Ми зокрема просимо Вас пропонувати теперішній Генеральній Асамблеї ОН прийняти постанову, що закликала б уряд СССР відкликати з України частини совєтської армії і політичної поліції та допустити проведення в Україні вільних демократичних виборів під надзором ОН для виявлення справжньої волі українського народу".

З цісї нагоди д-р Мирослав Прокоп і д-р Любомир О. Ортинський відвідали такі представництва при ОН: ЗДА, З'єдиненого Королівства Великої Британії і Північної Ірляндії, Франції, Канади, Ізраїля, Об'єднаної Арабської Республіки і Тунісу, передали їм вище згадане звернення і відбули довші розмови з членами делеґацій згаданих держав, вказуючи на потребу розгляду на форумі ОН питання поневолення України комуністичною Москвою.

Золотий ювілей парафії св. о. Николая в Амстердамі, Н. Й.

Українська католицька парафія св. о. Николая відсвяткувала 25 вересня Золотий Ювілей, який належить зачислити до найвеличавіших торжеств, які відбулися в цій громаді на протязі її існування.

Згаданий Ювілей був заздалегідь підготований окремим Святочним Комітетом, що його очолював о. парох Лев Ліщинський, котрий вложив найбільше свого труду, енергії і зусиль, щоб це небуденне парафіяльне свято успішно завершити.

З цісї нагоди видано пропам'ятну книгу, в якій подано історію заснування і розвою тутешньої громади, парафії. Ця ювілейна книга, це непроминаючий документ для сучасних і майбутніх поколінь, що яскраво насвітлює події і обставини, серед яких їх діди і батьки творили на вільній землі Вашинґтона непроминаючі культурні цінності. Книга, опрацьована на підставі знайдених письмових документів та свідчень осіб, подає, як перші поселенці, що прибули з далекої соняшної України, серед важких матеріяльних обставин, єднались в гуртки, організували допомогові братства, сестрицтва, хоч ці організації були малочисельні, то рішилися на великий почин, то є будову власної церкви, якої 50-ліття урочисто відсвяткували.

Згадане ювілейне торжество попередила однотижнева св. Місія, яку провадили оо. Василіяни д-р Михайло Ваврик і д-р Мелетій Соловій.

Саме торжество розпочалося о 4 годині по пол., на яке прибув Високопреосв. Єпископ Кир Амврозій Сенишин та 27 священиків, в тім числі 16 рим. катол. обряду.

Владика впроваджений до церкви священиками, братством, сестрицтвом, Апостольством Молитви, Марійською Дружиною, Вівтарною Дружиною та вірними, відслужив Молебен в честь Найсолодшого Серця Христового в сослуженні отців деканів д-ра Богдана Волошина і Василя Середовича, діяконували отці Богдан Смик і Ярослав Княгиницький. Глибоку змістом проповідь виголосив о. Едвард Танський, рим. кат. парох Геґемену в англійській мові. Відтак промовив Владика та візвав приявних помолитися в намірені покійних піонерів парафії, а на закінчення поблагословив Найсвятішими Тайнами і уділив Архієрейського благословення.

По Богослужбі всі священики станули разом з Владикою до спільної знимки.

Друга частина Ювілейного Свята відбулася в Ст. Джанс Голл з участю Владики, всіх священиків, конґресмена Семюела Страттона, посадника міста Франка Мартусельло, головного стейтового судді Фелікса Авліссі та 460 приявних парафіян і гостей, з мистецькою програмою, привітами, промовами та ювілейним бенкетом.

Мистецьку частину розпочато співом американського гимну, який відограла оркестра гармоністів „Арфа" під мистецьким керівництвом професора Витолда Боднара.

Святочні привіти виголосили: пластун Іреней Юрчук в українській мові, та в англійській місцевий адвокат Мирон Комаранський.

Місцевий хор під згаданим керівництвом вдало виконав три пісні: Бортнянського Псалом „Всі язици", „Через поле широкеє" і Кантату „Про Почаївську Божу Матір". Марія Зенич, учениця парафіяльної школи, віддеклямувала вірш „На пошану Ювілею", уложений п. Анною Михальчишин, ревною парафіянкою. Дарія Семеген відограла на фортепіяні „Рапсодію", якої гра стояла на мистецькому рівні. Оркестра „Арфа" виконала три пісні: Верховино, Засяло сонце золоте та Вечірню пісню в супроводі соліста Івана Мемчука. Треба признати, що оркестра „Арфа" виконала згадані пісні бездоганно. Вона під умілим навчанням професора В. Боднара робить значні поступи. При дальшій наполегливій праці діб'ється поважних успіхів. Мистецьку частину закінчено співом українського національного гимну, що його відспівав місцевий хор в супроводі оркестри.

Після закінчення мистецької програми о. парох відкрив ювілейну третю частину програми та попросив Владику провести молитву.

По молитві розпочався бенкет, що ним вміло проводив п. Йосиф Макаровський. Виступали з промовами і привітами особи, яких представляв тостмайстер Йосиф Макаровський. З промовами виступали конґресмен Семюел Страттон, мейор міста Мартусельло, отці Богдан Волошин, Мирослав Мищишин, що був першим сталим парохом місцевої парафії, який передав свої незабутні спомини зі своєї душпастирської праці. Щиро вітав своїх бувших парафіян, про яких все пам'ятає, та побажав їм дальших успіхів. Головним промовцем був о. д-р Павло Івахів, який виголосив глибоку змістом промову, насвітлюючи в деталях етапи розвою релігійного і громадського життя української спільноти в Америці, рівночасно вказав напрямні, як має вестися українська спільнота, щоб не пропали духові культурні надбання, які здобуто великими зусиллями.

З тутешніх парафіян промовив п. нотар Василь Чучман від ветеранів. Від братства Василь Перец, від сестрицтва Непор. Зачаття Пр. Д. Марії Марія Труфин, а від піонерів Мирон Комаранський. Всі інші промовці висказували радість з цього великого свята, підчеркували заслуги перших піонерів та бажали дальших успіхів в розвитку нашої церковної громади. Йосиф Макаровський відчитав надіслані привіти від організацій та поодиноких осіб.

Вкінці промовив о. парох, який у зворушливих словах подякував в першу чергу тим, що причинились своєю працею до улаштування того великого свята, та всім приявним за таку несподівану численну участь. Рівночасно висказав свою надзвичайну радість, що свято пройшло з таким великим успіхом. Ці фактори додають йому сил і заохоти до ще більшої праці для добра і слави своєї церкви і народу. Рівночасно попросив о. монсіньйора Станислава Господарика закінчити благословенною молитвою.

Після цього відбулася забава з танцями, до якої пригравала оркестра „Арфа". Це торжество 50-ліття парафії залишило миле і незабутнє враження.

Л. Л.

Український Народний Союз і „Свобода" це твердиня українців у вільному світі, які мають за собою 65-літню історію провідництва в політичних, соціяльних та культурних змаганнях нашої іміґрації в Америці.

Віце-президент Ніксон в Бостоні

Дня 29 вересня ц. р. місто Бостон зустрічало віце-президента Ричарда М. Ніксона, республіканського кандидата на президента ЗДА. На вулицях міста вітали його десятки тисяч американців і в 100-доляровому бенкеті, влаштованому у зв'язку з його приїздом, взяло участь яких 7.000 осіб. На бенкет були запрошені з-поміж українців члени республіканської партії інж. А. Прохніцький, інж. С. Петрів, І. Турчин і М. Давискиба. Це була вийняткова подія з того погляду, що українці не завжди вміють використовувати такі нагоди для встановлення таких потрібних для української справи контактів з американськими офіційними чинниками. Під час бенкету українські учасники його мали змогу зустрітися з віце-президентом Ніксоном, який привітався з усіма і ґратулював українському комітетові за успіхи в праці. Зустрілися українці під час прийняття теж з іншими видатними республіканцями, м. ін., із сенатором Солтонстолом і кандидатом на губернатора стейту Массачусетс — Джаном Волмі. Всі вони ставляться вороже до комуністичної Москви і знають, що всі виступи Хрущова це тільки пропаґанда, і що він не хоче ніякого миру і свободи народів, а тільки їх поневолення. Вони свідомі, що в обличчі намагань Москви буде комунізм не тільки в Азії й Африці, але й під самим боком З'єдинених Держав Америки на Кубі, треба не тільки об'єднання всіх сил, але й людей вироблених і здатних вести світову політику.

Українці у ЗДА належать до обидвох партій — республіканської і демократичної, але всі ми мусимо старатися теж про те, щоб у проводі З'єдинених Держав були люди якнайкращі, готові до оборони цієї країни і готові повести закордонну політику ЗДА в користь поневолених Москвою народів. Якщо цього не буде, тоді здійсниться мрія Хрущова про панування над усім світом.

М. Давискиба

● Колишній президент 86-річний Герберт Гувер 18-го жовтня відкрив у Ню Йорку, недалеко будинку Об'єднаних Націй, будинок, в якому міститься головна квартира Хлоп'ячих Клюбів Америки. Цей будинок названо іменем Гувера, який є головою ради директорів Хлоп'ячих Клюбів від 1936-го року. Ключі до нового будинку передав Гуверові 12-річний член хлоп'ячого клюбу при площі Медісона Ківін Лавелл, профіль якого є на 4-центовій поштовій марці, виданій з приводу 100-річчя від заснування першого хлоп'ячого клюбу в ЗДА.

Замість квітів на свіжу могилу,
св. п. ЄВГЕНІЇ БАЗЮК
складають — $25.00
на фонд „Мати і Дитина"
ІРИНА і ЮЛІЯН НАНАССИ

ЛИТТЛ ФОЛЛС, НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦІ!

З доручення і за благословенням Їх Ексцеленції Кир Амвросія, Єпископа в Стемфорді, відбудеться в церкві св. о. Миколая св. МІСІЯ, під проводом Впр. о. д-ра А. Пекара, ЧСВВ., від 23-го жовтня до 30-го жовтня включно. Це перша св. Місія в цій парохії за час 48-річного існування церкви.

З тієї причини прохається всіх братів і сестер — українців взяти участь в цьому великому ділі спасіння, обновити свої душі та просити Всемогучого Бога за кращу долю нашого страдаючого народу на рідних землях.

Всіх Вас, браття-українці, із Литтл Фолс, а зокрема з Геркімер, сердечно запрошує користати зі св. Місії

о. парох і церковні трости

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 16-го жовтня 1960 року відійшов від нас у Вічність Наш Найдорожчий,

КУЗИН і ШВАҐЕР,

о. д-р ОСИП СИДОРІВ

Похорони відбулися в четвер, 20-го жовтня 1960 року, в год. 10:00 ранку, з церкви на цвинтар св. Гертруди в Rahway, N. J.

Горем прибиті:

СТЕФА і ОЛЕКСАНДЕР ПРИСЯЖНІ

В попередніх оголошеннях помилково було проголошено ФЕДОРІВ.

Лікарі і спортовці відбули зустріч

Союзівка, Кергонксон. — Метрополітальний Відділ Українського Лікарського Товариства і Карпатський Лещетарський Клюб влаштували в минулі суботу й неділю Товариський з'їзд лікарів і спортовців на відпочинковій оселі УНСоюзу, Союзівці. Приявних було коло 75 лікарів, що прибули з родинами не тільки з Ню Йорку міста й стейту, але й із віддалених околиць, як Клівленд, Огайо, Мериленд, Балтимор. Разом було коло 260 осіб на з'їзді. Під час спільної вечері, голова Метрополітального Відділу д-р Любомир Зарицький привітав приявних, давши слово голові централі д-рові Богданові Макарущі, який повідомив про підготову Лікарського Альманаха з нагоди 10-річчя Українського Лікарського Товариства в Америці. Ширше про цю підготовчу працю і згадані роковини говорив д-р Роман Осінчук. З черги інж. Богдан Рак, голова Карпатського Лещетарського Клюбу, вітав всіх приявних і вказував на користі із таких зустрічей. На другий день відбувались спортові змагання членів Клюбу. З'їзд проходив в надзвичайно милій товариській атмосфері, до чого в чималій мірі причинялась прегарна осіння природа Союзівки і тодішня погода.

В Клівленді та в Янґставні відбулися Окружні збори Відділів УНСоюзу

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ким ентузіязмом обмірковували вже наперед переведення збірки на пам'ятник Тараса Шевченка в Вашинґтоні.

На другий день, у суботу 15-го жовтня відбулися окружні союзові збори в Янґставні, Огайо. Збори відкрив голова Петро Піщак, а секретарював Степан Бурий, оба секретарі союзових Відділів. Вони обидва брали участь в організаційно-секретарськім курсі на Союзівці, і відмічували корисність таких курсів у секретарській та організаційній праці відділових секретарів. Приявні, які не були учасниками того курсу, зголосили свою участь у курсі, заплянованім в Клівленді. Головний секретар УНСоюзу, д-р Ярослав Падох, у довшій доповіді поінформував приявних про життя централі та її працю й намітив поточні пляни союзової праці й закликав приявних включитися в неї й доложити всіх старань, щоб мимо погіршення господарської ситуації, яка дається відчути передовсім в цій стальній окрузі, доложити всіх старань до того, щоб з успіхом закінчити цей черговий рік громадської роботи. Після доповіді д-р Я. Падоха, приявні обмірковували питання оживлення союзової праці й висловлювали свої побажання до Головного Уряду та Екзекутиви УНСоюзу. У зборах узяв участь також гол. радний зі стейту Огайо, Дмитро Шмаґала, який поділився з проявними своїми спостереженнями щодо союзової праці і закликав їх до збільшення своїх трудів для користи УНСоюзу і всієї української громади в ЗДА. Приявні склали заяву закінчити цьогорічну працю з успіхом не меншим, як у минулому, ювілейному році.

● **Нова африканська країна Малі**, яка була ще недавно французькою колонією Суданом, визнала комуно-китайський уряд та нав'язала з ним дипломатичні взаємини. Судан звернувся в сторону комуністів після того, як сусідній прозахідній Сенеґаль зірвав з ним федерації і проголосив власну державність. Суданці посуджують Францію у підмовленні Сенеґалю.

● **В Ізраїлі** назріває публічний скандал у зв'язку з відгребанням таємничих причин звернення Пінгаса Лявона, міністра оборони, ще у лютому 1955 р., ніби під тиском прем'єра Бен Ґуріона. Тепер цю справу розглядає спеціяльна слідча комісія. Пінгас Лявон, генеральний секретар ізраїльської федерації праці, один із найвпливовіших тамошніх діячів, особистий противник і суперник прем'єра Бен Ґуріона.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ЗІ СПОРТУ

УСК висувається на п'яте місце

УСК Ню Йорк — Айнтрахт СК 3:1 (1:1)

УСК: А. Голуб — А. Олинець, Р. Підгорецький — В. Форнеро, Чижович І, П. Черемха — Чижович ІІ, М. Вітюк, К. Мушак, Р. Паркер, Р. Проно.

Ворота: 2 хв. 0:1, 33 хв. 1:1 К. Мушак, 47 хв. 2:1 Чижович ІІ, 62 хв. 3:1 К. Мушак (карний). Наріжники: 10:3 для УСК-у. Суддя: Стівенсон. Глядачів: 700.

Ню Йорк, неділя 16 жовтня 1960. Український Спортовий Майдан в Коледж Пойнті.

Своєю грою проти Айнтрахту, дружини, що її тренує відомий воротар львівської „України" п. Василь Босий, і яка в неділю перед тим зремісувала з чемпіоном НАФ Союзу — Ганґерісн, УСК Ню Йорк задокументував такі речі:

а) Він з такою дружиною може не буде „збивати" всіх великих футбольних „горіхів" Метрополії, але гідно буде репрезентувати наш футбол.

б) УСК в такий короткий час вже став дружиною в повному розумінні слова, в якій вже немає слабих місць. Ті чи інші позиції є обсаджені сильніше чи слабше, але ніхто не „випадає" з дружини.

в) Нервозність новика „Оберліґи" поволі зникає і УСК починає грати з певністю дружини, що уважає свою присутність у „Великій Десятці" Н.А.Ф. Союзу не випадковою.

В змаганнях проти Айнтрахту УСК найбільше подобався своєю зрілою дружиновою грою всіх формацій. Це дало змогу вдержатися рівнорядним противником в першій половині, коли Айнтрахт грав з легким вітром, і здобути безапеляційну перевагу в другій половині, що могла закінчитися вищим результатом.

Сьогодні хочемо відзначити декількох змагунів. Всі усківці були на висоті свого завдання за винятком Петра Черемхи в першій половині. Він є і винуватим за єдиний ґоль Айнтрахту. Найбільш приємним здивуванням була гра Еня Чижовича на „штопері". Він мав все: відповідну твердість, добрі головки, правильну позиційну гру. На середині площі домінував богатир футбольного вміння — Віктор Форнеро. В нападі, що дозволив насолоджуватися багатьма „книжковими" загравннями, вирізнялися меткий Р. Проно, працьовитий Р. Паркер, двократний стрілець воріт Карл Мушак, який, одначе, в деяких ситуаціях забагато „палиться" на ґоля. Сподіваємося, що окрему сторінку своєї футбольної кар'єри почав Чижович ІІ, який, на скромну опінію автора цих рядків, може бути найкращим українським змагуном Америки в наступному десятилітті.

УСК ІБ — Айнтрахт Резерва 5:4 (1:3)

Талант футболістів УСК ІБ — непересічний. Їхня постава, одначе, лишає багато до побажання. Програючи 1:3, вони поставили собі за амбіцію виграти і виграли. Ворота добули: В. Луцишин 2, О. Гошко, Б. Крамарчук, Д. Сарторі.

УСК Б — Мінерва СК Б 0:1 (0:1)

УСК Б — популярні „слаґери" дальше залишилися без точки. Свою гнітучу перевагу другої половини не зуміли перевести в ґолі.

—о—

В суботу, 15 жовтня 1960 дружини новаків і учнів УСК-у здобули в мистецьких змаганнях дві перемоги. УСК новаки — Айнтрахт новаки 7:0, УСК учні — Гобокен СК учні 6:0 без „бою".

Роман Лисняк

У ЗДА в 1959 році було 62,543,502 протестанти, 40,871,302 католики і 5,500,000 жидів

Ню Йорк. — Крайова Рада Церков видала „Річник американських Церков на 1961-ший рік", з якого виходить, що Католицька Церква збільшила число своїх вірних на 3.4 відсотка в порівнянні з попереднім роком, а Протестанські Церкви зросли в тому самому часі на 1.7 відсотка. В попередньому році зареєстрованих вірних всіх віровизнань 112,226,905, які належали до 254 деномінацій. Це було на 2.4 відсотка, або на 2,669,164 більше, як в 1958 році. Це значить, що в 1959 році до різних церков належало 63.4 відсотка всього населення ЗДА, а в 1958 році — 63 відсотки. Тут треба зазначити, що католики реєструють всіх своїх вірних, включно з народженими охрещеними дітьми, а протестанти реєструють тільки охрещених дітей, але в них хрещення відбувається деколи аж до 12-го року життя, тому число протестантів в цьому „Річнику" не є повне, бо в ньому бракують ще мільйони дітей. В 1959 році було зареєстрованих у 226 деномінаціях 62,543,502 протестанти, 40,871,302 католики та 5,500,000 жидів. Коли до цього додати ще приріст впродовж одного року, то число всіх зареєстрованих вірних винесе понад 112 мільйонів.

Тимчасовий диктатор Туреччини кандидуватиме на президента

Анкара. — Голова тимчасового військового уряду у Туреччині, ген. Семаль Ґурзель заявив, що він кандидуватиме на президента Турецької Республіки у виборах, які відбудуться в наступному році. Він зазначив, що кандидуватиме, як незалежний і безпартійний, діставши з різних сторін заклики, щоб залишитись надалі активним в політичному житті. Він призначив собі ролю, як посередника й злагіднюючого чинника між суперечностями різних партій. Генерал Ґурзель розкрив, що група професорів працює тепер над складенням проєкту нової конституції, за якою вибір президента буде відбуватись загальним і безпосереднім голосуванням; в попередньому режимі президента вибірав парлямент, і таким чином партійна більшість в парляменті мала теж свого партійного президента. Заява ген. Ґурзеля прийшла на тлі масового процесу проти колишнього президента Туреччини Селяла Баяра, прем'єра Аднана Мендреса і 526-х інших високих урядовців їхнього режиму. Закидають їм державну зраду, порушення конституції, зловживання, перекупства і тим подібні злочини, за які грозять високі кари включно з карою смерти. Хоч цей процес відбувається на острівці Ясіяда на морі Мармара, за закритими дверми, проте він є центром уваги, стурбування і схвилювання всього турецького народу.

● **В Італії** впали в минулому тижні сильні дощі і сніги, в наслідок яких з гірських узбіч обсунулись великі лявини, що спричинили поважні шкоди та перервали комунікацію. Високий сніг і заблькував шлях з південного Тиролю почерез Альпи до Австрії.

Чорноморська Січ перемагає

Нюарк 9 жовтня 1960

Другі з черги змагання за першенство наша команда виграла на виїзді в м. Пасейку з місцевою мадярською репрезентацією.

Погана горбковата площа та значно слабший противник були причиною, що ціла гра, хоч і продуктивна для „Чорноморців", не мала цікавих моментів, які то ми привикли бачити з попередніх кількох змагань. Тому то оцю велику перемогу „січовики" мусіли вибороти великим зусиллям, яким, в іншому випадку, з противником такого типу можна б здобути двоциферний вислід.

Конто воріт відкрив рухливий лівий крайник З. Шпон в 20-й хвилині гри, а 15 хв. пізніше цей же сам змагун підносить вислід до 2:0, на чому і закінчується перша половина.

В другій півгрі „Чорноморці", розпізнавши невідомого противника, та усі горбки і долини площі, грали дещо краще комбінаційно, хоч і так не обійшлося без грубих помилок деяких змагунів, як наприклад, Е. Кіралі, який в трикратному двобою з воротарем противника ні разу не вийшов переможцем. За повільним був цим разом і правий крайник Т. Паук, якого ми привикли бачити в полі змагань.

Треті з черги ворота здобув Луценко в 65-й хвилині гри і цей же змагун успішно використав 11-метрівку, підвищуючи вислід до 4:0. М. Гура завершив перемогу „Чорноморської Січі", здобувши найгарніші ворота гри. У висліді цієї високої перемоги наша команда висунула себе на чоло своєї дивізії, на якому, маємо надію, буде міцно триматися.

Склад „Ч. Січі": П. Бенедетто, Р. Презимірський, Б. Марчук, А. Жолудко, В. Каздоба, Е. Кіралі, М. Гура, Луценко, Т. Паук, С. Доманіс і А. Кальорін.

Інші висліди: Січ Елізабет—Вестфілд 6:3, Н.Б. Ганґерісне—Вудбрідж Ганґ. 2:1.

О. Твардовський

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

Т-во „Дністер", 430 Відділ у Филаделфії повідомляє, що побір вкладок за жовтень відбудеться дня 22 жовтня в Українському Клюбі при 23 і Бравн вул. в годинах 7-9 веч. і в неділю, дня 23 жовтня, в Українському Клюбі при 847 Н. Френклін вул. в год. 11.30-1.30 по пол.

Просимо всіх наших членів прибути й вирівняти вкладки за біжучий місяць та попередні залеглости. — За Управу Відділу — Осип Бакай.

Посмертні згадки

Домка ФІҐЕЛЬ, — членкиня Т-ва ім. І. Франка, Відд. 253 УНСоюзу в Лудлов, Масс., померла 22-го вересня 1960 року. Покійна народ. 1891 р. в селі Криниця, пов. Новий Санч, Зах. Україна. До УНСоюзу вступила Покійна в 1940 р. Полишила у смутку 2-ох синів: Стефана і Петра, одну доньку Марію, невістку і внуку. Похорон відбувся 26 вересня 1960 р., при участі Родини, Знайомих та Членів із церкви св. Петра і Павла в Лудлові. Покійну поховано на кладовищі св. Алойзе Інґман в Орчард, Масс. — Вічна Їй Пам'ять.

П. Пилипів, рек. секр.

Михайло БІЛЕЦЬКИЙ — член Б-ва св. Григорія, Відд. 24 УНСоюзу в Ранкін, Па., номер 8-го вересня 1960 р., на удар серця. Покійний народ. в селі Слопіль, пов. Станиславів, Зах. Україна. Покійний прожив 69 років. Полишив у смутку дружину Катерину, 2 доньки: Марію і Анну, 2 братів, сестру, 2 зятів і внуку. Похорон відбувся 12-го вересня 1960 р. Покійну поховано на українському кат. цвинтарі св. Катерини. — Дружина Покійного дякує Родині, Сусідам, Приятелям та Членам за участь в Похороні. — Вічна Йому Пам'ять!

Н. Щ., секр.

Яків МАРУЩАК, — член Відд. 146 УНСоюзу в Дітройті, Миш., помер 25-го вересня 1960 р., на 68-му році життя, по тяжкій недузі. Покійний прибув до ЗДА 1910 р., зі села Любянки Вишні, пов. Збараж, Зах. Україна. Полишив у смутку 3 доньки: Анну, Євгенію і Ольгу, зятя, сестру та 3-ох внуків. Похорон відбувся 29-го вересня 1960 р., при участі Рідні, Приятелів і Членів Відділу. Покійний був членом УНСоюзу впродовж 42 років. Покійного поховано на цвинтарі Mt. Oliver. — Вічна Йому Пам'ять!

Ст. Хомяк, секр.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую о. РОМАНА КОСОВИЧА або його брата з Mittenwald-у. Писати на адресу: С. ЧУБАТА, 129 Crown Terrace, Royal Park, South Australia

Славко Возьний пошукує свою родину — маму МАРІЮ і батька ІВАНА ВОЗЬНОГО та сестри АННУ і ДАРКУ, з села Рівне, обл. Дрогобич. По війні була чутка, що вони жили в Німеччині, в селі Дрібер, біля Гановеру. Хто знав би про них, або їхню адресу, прошу писати на адресу: S. WOZNYJ c/o A. KIND, 25 Bellingham Street, Cheetham, Manchester 8, England. Просимо заокеанські часописи передрукувати цей розшук.

Інж. ОЛЕКСІЯ ЛЬВОВИЧА з Луцька розшукує Любов Филипович. Маю вістки про Таню і Лесю. Хто знав би дещо про нього, прошу повідомити на адресу: Mrs. Liuba FILIPOVICH, 321 — 6th Street S. E., Minneapolis 14, Minn., USA. Інші часописи прошу про передрук.

Йосиф Дівик, син Петра, зі села Володж, пов. Березів, Західня Україна пошукує свою тету КАТЕРИНУ БАЙБИР, яка до 1939 року перебувала у Клівленді. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати на адресу: Josef DIWYK, Caixa Postal, 156 (Frig. Wilson Do Brasil), Ponta Grossa — Parana, Brasil

УВАГА! БОЛЕХІВ І ОКОЛИЦЯ! Хто знає особисто СТЕПАНА ПРОКОПИШИНА, років около 42, у важній справі, прошу подати відомість за винагородою. Адреса: Микола ВЕНГРИНИК, 3724 N. Franklin Street, Philadelphia 40, Pa.

ТАРЗАН, ч. 4542. Змагання з пораненим левом.

TARZAN DREW HIS KNIFE AND ADVANCED WARILY TOWARD THE WOUNDED LION.

THE WHITE MAN WAS HORRIFIED, YET COMPELLED TO WATCH—

AS NOW, WITH A SAVAGE GROWL, THE APE-MAN SMASHED AGAINST HIS PAIN-CRAZED ADVERSARY!

Тарзан вийняв ніж і обережно зблизився до пораненого лева.

Біла людина була перестрашена, але мусіла спостерігати...

Як тоді, із диким риком, мавполюд атакував свого противника, перейнятого болем!